

overvældes med et lige tidspålidende og aandsfløvende Arbejde." Det er tilvisse Ytringer, som man vel maa lægge Mærke til, naar man betænker, fra hvilken Side de ere fremkomne, og det er Ytringer, som visse mange af de ærede Medlemmer her i Salen ville erkjende Sandheden af, Ytringer derhos, som ere fremkomne endnu langt tidligere. Da Biskop Gunnerus i Aaret 1771 af Regjeringen fik det Hverv at undersøge Kjøbenhavns Universitet og gjøre Forslag til en Reform med Hensyn til samme, fremhævede han just det umaadelige Examenarbejde, som var lagt paa Professorerne, han udtalte, at saalænge de skulde vedblive dermed, kunde Universitetet aldrig komme i nogen blomstrende Tilstand, og at dette først kunde indtræde, naar Arbejdet toges bort fra de theologiske Professorer og overgaves til Andre. Der er fra ærede Taleres Side blevet brugt Ytringer, som ikke tale om Friheden, men meget mere om det tunge og haarde Slaveri — saaledes troer jeg, at Udtrykkene faldt — som vil blive Følgen af Oprettelsen af Examenkommissioner. Det er mig umuligt at forstaae dette. Jeg har nævnt Noget, som vil være i Højskolens Læreres Interesse, og hvad der er i disses, maa ogsaa være i Højskolens egen Interesse; men endnu i en anden Henseende kan dette siges om Foranstaltningen. Naar den Studerende ikke længere af Hensyn til Examen og Examenforbringningen er bunden til denne eller hin bestemte Professor og hans Forelæsninger, tør jeg nok spørge, om der ikke er overveiende Sandsynlighed for, at Privatdocenter langt hyppigere end tidligere ville fremtræde; jeg tør nok spørge, om der ikke i hele den forandrede Indretning vil være en bestemt Opfordring og Tilskyndelse for yngre Videnskabsmænd til ved Siden af de af Staten fast ansatte og lønede Lærere at forsøge deres Kræfter. Det er Friheden, som herved langt mere end tidligere kommer til at raade, og jeg behøver visse ikke at dvæle med mange Ord ved det Bækkende, ikke blot for de Studerende selv, men ogsaa for Højskolens egne Lærere. At Forelæsningerne vil vinde derved, maa jeg antage for ligefrem at være givet, men ogsaa i en anden Henseende

troer jeg, at det vil være en Gavn for Forelæsningerne; jeg har allerede i det andet Thing dvælet derved, men da jeg nu her for første Gang i denne Sal kommer ind paa Sagens Realitet, troer jeg at maatte gjentage, hvad jeg der yttrede. Jeg yttrede mig da derhen, at Forelæsningerne stundom havde et altfor stort Omfang, hvorved jeg særlig pegede hen paa Forelæsningerne over de saakaldte Indledningsvidenskaber. At derved let afstedkommes en Overbeholdelse for den Studerende, er saa videnlyst, at jeg ikke behøver videre at udvikle det; men det er ligesaa videnlyst, at Opmærksomheden meget let bortdrages fra det, som er det langt vigtigere, nemlig Fortrolighed med og Kjendskab og Kjærlighed til Biblen. Jeg pegede hen til Forelæsningerne over de saakaldte Indledningsvidenskaber; jeg kunde vel og have peget hen paa Forelæsningerne over Kirkehistorie, hvorved de Studerende ikke sjældent føres ind i en Masse Detailler. At Examenkommissioner, om de, som jeg haaber, ville blive indrettede, ifølge deres Natur ville egne sig til at afhjælpe de omspurgte Aemper, troer jeg maatte være aldeles videnlyst. — At Studiet ved vort Universitet i flere Henseender hidtil har været bundet og indskrænket og afhængiggjort, er visse en Kjendsgjerning, som ikke kan bestrides. Det hænger sammen med den hele Indretning af vort Examenvesen. Som det i og for sig — ogsaa dette bemærkede jeg i det andet Thing — er unaturligt, at de Samme ere de Lærere og Prøvende, de Docerende og Examinerende, saaledes er det vanffeligt for de Studerende at løsrive sig fra den Forestilling, at deres Lærere engang skulle sidde som deres Dommere. Det er saa let forklarligt, at de for bedre at kunne slippe igennem ved Examen og lettere og hurtigere at kunne afsluttes samme, søge at rette sig saameget som muligt efter deres Læreres, efter Professorernes Tankegang og Fremstillingsmaade. At det rette Forhold heller ikke kan komme istand mellem Disciple og Lærere ved den nuværende Indretning, synes at være givet; det rette Forhold skulde være et Fortroligheds- og Hengivenhedsforhold. Men dette kan vanffelig udvikle sig, naar de Studerende ikke kunne løsrive sig fra den Fore-